


زنان شاهنامه

زیبایی بهشتی و دانش الهی صفت سیاوش است و عشق بر او ناگزیر است، مانند عشق بر یوسف که هر که او را می‌بیند، «تویج از دست» نمی‌شناسد. عشق عرفانی و الهی ایرانی ریشه به چنین تصویری از عشق می‌برد و تجلی این تداوم را در ارزشی می‌توان دید که اشعار عرفانی برای کیخسرو قائلند. اما جامعهٔ مردسالار جز ننگ و رسوایی از این عشق ربانی عتیق برای سودابه باقی نگذاشته است.

در شمارهٔ پیش دربارهٔ ریشه بردن داستان سودابه و عشق وی به سیاوش سخن رفت و این گفت‌وگو به میان آمد که این عشق به احتمال تام بازماندهٔ آیین ازدواج مقدس و عشق و پیوند آسمانی میان بنده و خداوند به تعبیر اساطیری و بسیار کهن از یاد رفته است. بقایای آن نیز پس از درباختن قداست عتیق به صورت داستانی حماسی درآمده است. 

است. چنین است علت سرگواری جریره بر مرگی فرود نوجوان.

جریره یکی از زنانی است که بر سیاوش عاشق است و فرزندش نیز چون پدر، و در راه پیوستن به خونخواهان پدر، به شهادت می‌رسد.^۳ جریره زنی بی‌گناه و مهربان و فداکاری است. روشن است که میان وی و آن مادر غریبی، که چون «مادر دهر» فرزند را می‌زاید و می‌پرورد و سپس می‌کشد، درهٔ ژرفی فاصله است. این درهٔ ژرف

به سلطنت و پادشاهی می‌کند و فرزند را بر آب رها می‌نماید تا خود بر تخت شاهی بنماید.^۱ او که در پایان پشیمان می‌شود و بر سر عقل می‌آید، در واقع، هم غاصب مقام فرزندش به‌شمار می‌رود و هم برادر خویش، ساسان، که نیای بزرگ ساسانیان و فرزند بهمن‌اسفندیار است.^۲

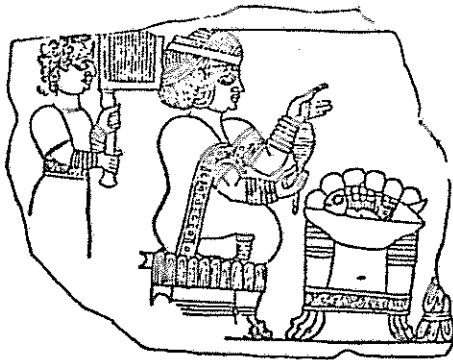
بدین‌شمار است که فداکاری مادرانه و ملاطفت زن در برابر فرزند در شاهنامه با دلوری مردان برای یافتن تاج و نام و پیروزی برابر نهاده می‌شود و زادن و داشتن فرزند غایت بودن زن

تلاش فرانک برای نجات جان فریدون و چاره‌یابی و فداکاری سیندخت برای رهایی خود و فرزند و کشورش، همه، با اشک رودابه هنگام سفر رستم و نیز سرگواری جانگداز جریره از لحاظ عطفوت مادرانهٔ زن زن و ریشهٔ واحدی دارد. همچنین آرزوی داشتن فرزند در واقع انگیزهٔ جفت‌یابی زنانی پریوار، چون تهمینه، نیز هست؛ اما زنی چون همای چهارآزاد را در دایرهٔ این عطفوت و عشق مادرانه راهی نیست. وی که تنها شاه/زن حقیقی شاهنامه است، عاطفهٔ مادری را فدای عشق خویش

الهه برکت بر سریر خاک (۲)

دکتر کایون مزدپور





✱ زن ارجمندی که در نقش برجسته کهنی از ایلام (حدود قرن نهم قبل از میلاد) دوک می‌رسد و دوکدان و جانوری مانند کرم در آن دارد، باید تصویر همان دختر هفتواد باشد که ریخته و پرونده کرم سیب است. این کرم از دوکدان او سربرآورد و به ازدهای پربرکت و مهیب بدل شد و دختر پرستار این ازدهاست، بی‌نام و نشان!

می‌گذارد و به نیت و فال اختر کرم به رشتن می‌پردازد. چون رشته‌های او دو برابر روزهای پیش می‌شود، کرم را نگاهداری می‌کند و می‌پروراند تا دوکدان بر او تنگ می‌گردد. از فراوانی رشته‌ها، پدر و مادرش از راز کرم باخبر می‌شوند و رونق و فراوانی از آن پس برای خاندان پیش می‌آید. آن‌گاه برای کرم صندوق می‌سازند و سپس:

چو آن کرم را گشت صندوق تنگ
یکی حوض کردند بر کوه سنگ
چو ساروج و سنگ از هوا گشت گرم
نهادند کرم اندر او نرم نرم...
همان دخت خرم نگهدار کرم
پدر گشت جنگی سپیدار کرم^۶

هفتواد و پسرانش، از آن جمله شاهوی، همازرد سرسخت اردشیر بابکان‌اند و کرم هفتواد اهریمنی است و کشتن آن به یاری نیروی معجزه‌آسا نیاز دارد، که شرح آن در شاهنامه و نیز کژنامه اردشیر بابکان می‌آید. اما، از این «دخت خرم»، که پرستار کرم هفتواد نیز هست، نامی در میان نیست؛ درست همانند آنچه بر شهرناز و ارنواز گذشته است! دلایلی می‌توان آورد که فردوسی در این کم‌رنگ شدن چهره اساطیری/جادویی چنین دختری سهمی نداشت و در نقل دقیق و ظریف آنچه در منابع باستانی بوده، هیچ فروگذاری نکرده است بلکه این سلسله روایات پیشین است که نقش زنان برکت‌بخش را اندک و محدود قلمداد نموده و آنان را از صحنه ارجمندی و نقشمندی اجتماعی رانده بوده است. از این لحاظ نیز احتمالاً بر سودابه همان رفته است که بر دختر کرم هفتواد.

برای آن‌که هرگونه رنگ زشتکاری را بتوان بر سودابه زد، حذف قدابست از عشق الهی وی ضرورت داشته است: گذشت که مشترکاتی چند میان داستان‌های اصلی شاهنامه با قصه یوسف و زلیخا هست: گذشته از حسد قابیل بر هابیل! مخاصمت برادران یوسف با وی، همانند رشک سلم و تور است بر ایرج، و همدستی برادران بزرگتر بر ضد برادر کوچک هم در انکندن برادران، یوسف را به چاه و نیز اتحاد سلم و تور

البته آوردن این‌گونه بهانه برای بی‌کیفر ماندن سودابه در شکل اصلی اسطوره زاید بوده زیرا در آن فقط امری کیهانی بیان می‌شده است و رفتن الهه یا جفت او به زیر زمین و باز آمدن وی نمادی از نهان گشتن دانه و باز رستن بهاری آن به‌شمار می‌رفته است.

نیز کشتن معشوق الهه را قربانی دینی و موجب برکت می‌پنداشتند و اهمیت دادن به ارتباط جنسی در آن به دوران فساد اسطوره و درآمدن آن به شکل داستان بازی‌گرده و، به‌ویژه، متعلق به شیوه نگارش ارزش‌های مردانه به جهان است. در گونه هندی این اسطوره، یعنی حکایت مقدس رام و سیتا، اصلاً این سیتا، زن رام و همتای سودابه است که به زیر زمین می‌رود و رام همتای هندی سیاوش است. در روایات کهنی این داستان نیز سیتا به دلیل تهمت که بر پاکدامنی او می‌زنند و به مثابه گواهی بر پاکی خویش و اعتراضی به افترای مردم است که به دامان زمین، مادر خویش، پناه می‌برد.

رفتن اینانا به زیر زمین به دلیلی است که بر ما روشن نیست. حتی می‌پندارند که شاید وی خود الهه جهان زیرین و زیر زمین نیز بوده است اما چون ماثلن او در آنجا مایه بی‌حاصلی و نابرابری در نبات و جانوران و آدمیان می‌گشت، ضرور بود که کسی به جای او به زیر زمین و جهان مردگان برده شود تا او بتواند بر روی زمین بازگردد و آفریدگان و حتی آفرینندگان را - که به فلیه‌های دینی پرستندگان نیاز داشتند - از تنگی و نابودی برهاند. دموزی برای این منظور انتخاب شد زیرا تنها کسی بود که از رفتن اینانا چندان رنج نمی‌برد. پس او را برگزیدند و یافتند و به‌رغم جان‌فشانی خواهر مهربانش، به جهان زیر زمین کشتاندند. در بهار که فصل رستاخیز نباتی و زایش جانوران است، دموزی باز بر زمین می‌آید.

هنگامی که سودابه دیگر مادر نیست و الهه و وجودی پرستینی نیز شمرده نمی‌شود، تجزیه دیگری نیز در داستان او صورت می‌پذیرد و آن حذف خاصیت برکت‌بخشی از اساطیری باستانی اوست. در شاهنامه داستان دختری می‌آید که برکت‌بخش است و از اوست که پدر و هفت برادرش نیرو می‌گیرند و به ثروت و شهریاری می‌رسند: دختر هفتواد. او که دختری ریخته است - و شاید با نقوش زنان ریخته که از ایلام باقی مانده است، ارتباطی داشته‌باشد - تنها خواهر هفت برادر است:

بدان شهر بی‌چیز د خرم نهاد
یکی مرد بدنام او هفتواد
براین گونه بر، نام او از چه رفت
ازسراک او را پسر سود هفت
گرامی یکی دخترش بود و پس
که نشمردی او دختران را به کس^۶

این دختر، که مطابق رسم شهر با گروه دختران برای رشتن پنبه به دامنه کوه می‌رفته است، روزی کرم کوچکی را از سیب برمی‌دارد و در دوکدان

همان است که جریوه را از سودابه جدا می‌کند. در روایت سومری از اسطوره دموزی، همتای بین‌النهرینی سیاوش، هنوز این افتراق انجام نگرفته و زن مهربان و عاشق، گشته و میراننده نیز هست: اینانا، که همسر و عاشق و عروس مشتاق دموزی است، سرانجام خودش او را به جهانی زیر زمین و عالم مردگان می‌فرستد و باز بر مرگ و شهادت او نوحه می‌سراید و سوگواری زار می‌کند. در این داستان زنی مهربان، خواهر درمانده دموزی، نمایان می‌شود: گشتی تنگ^۶. فداکاری بی‌مرزوحی گشتی تنگ را در جریوه می‌توان دید که همراه با سایه مادرشان برای نجات مرد جوان خود را به آب و آتش می‌زند و سپس به سوگواری می‌نشیند و سرانجام می‌پذیرد که نیمی از سال را به جای برادر در زیر زمین به سربرد.

در این شکل از داستان چهره زن مهربان و خویشاوند نسبی در برابر زن زهرآگین عاشق و میراننده تمایز می‌یابد و به مثابه نمادی نوعی تقبیح عشق زن/همسر در برابر محبت خواهر است. این نکته که خطر عشق ورزیدن میان دو جنس را گوشزد می‌کند، خود سرآغازی است بر ورود اسطوره کهن به جهان ارزش‌های نوین. زیرا که در آغاز، خلاف رجحان پیوند خونی و نسبی مادر با فرزند و خواهر با برادرش در اسطوره اینسانا و دموزی، می‌دانیم که پیش از آن روایت و گونه از داستان مقدس، الهه مادر در عین حال عروس و همسر نیز بوده و در آن واحد هر دو نقش را بازی می‌کرده است. به همین مناسبت می‌توان پنداشت که سودابه در روایت پیشین داستان، یا حتی اسطوره، خود، مادر سیاوش هم بوده‌است و آن زنی که در شکارگاه سر راه پهلوانان ایرانی در گریز پدیدار می‌شود و چنان مظلومانه سیاوش را به دنیا می‌آورد و سپس خود نابینا می‌گردد، همان زن پدر نابکار و بدکاره و جادوگر است که نه تنها جایگاه پغبانوان بلکه خصیصه مادری را نیز دریاخته است.

سودابه در شاهنامه نه تنها دیگر مادر سیاوش نیست بلکه خود به نوعی «ضد مادر» تبدیل می‌شود. زیرا در جریان تزویر خویش دست به‌کاری می‌زند که نوعی کشتن فرزندان در شکم مادر است و آن خواستن باوری از زنی حقیر است که او را گفت تا دارو بخورد تا جنین سقط شود و این سقط جنین را ناشی از خشونت سیاوش برای تجاوز به خویش قلمداد کند. با این‌همه، هنوز اثری از نقش مادری عتیق در سودابه هست و آنچه هنگام شفاعت سیاوش از وی این زلیخای ایرانی را پس از روشن شدن بی‌گناهی نوجوان عشق‌انگیز از مجازات قتل می‌رهاند، وجود فرزندان خردسال اوست:

به دل گفت کاین را به شمشیر تیز
بباید کنونی کوردهش روزیز...
سلیگر که یک دل پر از مهر داشت
ببایست ز او هرچه اندر گذاشت
چهارم کز او کودکان داشت خرد
غم خرد را خوار نتوان شمرد^۵

در کشتن ایرج و همچنین سوء قصد برادران بر جان فریدون^۸ دیده می‌شود. در اینجا عنصر شهادت است که ایرج را با سیاوش و نیز بسیاری دیگر از قهرمانان ستوده داستان‌های شاهنامه همسان می‌گرداند، مانند سیامک و فرود و سهراب و اسفندیار.

اما گذشته از پیش‌گویی یوسف، که باز خصایص او را با سیاوش نزدیک می‌کند، ویژگی مهم دیگری در یوسف هست که مورد تکیه بسیار قرار دارد و تشابه اثری پراکنده از آن را در نزد سیاوش می‌توان یافت؛ و آن عشق‌انگیزی است: همچنان که «ملامت‌گویی بی‌حاصل» با دیدن یوسف «ترنج از دست» نمی‌شناسد، هر کس هم که سیاوش را می‌بیند، بر او واله و شیدا می‌گردد.^۹ سودابه نیز با همه خردسالی سیاوش، هفت سال پیش از آن‌که نسبت به او ابراز عشق کند، بر او عاشق و نیازان بوده است:

نشست از بر تخت با گوشوار
به سر بر نهاد افسری پرنگار
سیاوش را در بر خویش خواند
ز هر گونه با او سخن‌ها برانند
بدو گفت گنجی بیاراست شاه
کز آن سان نلیدست کس تاج و گاه
ز هر چیز چندان که اندازه نیست
اگر بر نهی پیل بلاید دوست
به تو داد خواهد همی دخترم
نگه کن به روی و سر و افسرم
بهانه چه داری تو از مهر من
بپیچی زبالا و از چهر من
که تا من تو را دیده‌ام، مرده‌ام
خروششان و جوشان و آزرده‌ام
همی دوز روشن نیستم ز درد
برآتم که خورشید شد لاجورد
کنون هفت سال است تا مهر من
همی خون چکاند بدین چهر من
یکی شاد کن در نهانی مرا
ببخشای روز جوانی مرا
فزون ز آن‌که دادت جهاندار شاه
بیارایمت یاره و تاج و گاه
و گو سرپیچی ز فرمان من
نیاید دلت سوی پیمان من
کنم بر تو بر پادشاهی تباه
شود تیره بر چشم تو هور و ماه
سیارش بدو گفت هرگز مباد
که از بهر دل من دهم دین به باد
چنین با پدر بی‌وفایی کنم
ز مردی و دانش جدایی کنم
تو بانوی شاهی و خورشید گاه
سزد کز تو نباید بدین سان گناه
وز آن تخت برخاست با خشم و جنگ
بدو اندر آویخت سودابه جنگ
بدو گفت من راز دل پیش تو
بگفتم نهان از بداندیشی تو

مرا خیره خواهی که رسوا کنی
به پیش خردمند رعنا کنی
بزد دست و جامه بدرسد پای
به ناخن دو رخ را همی کرد چاک
برآمد خروش از شبستان اوی
فخانش ز ایوان برآمد به کوی...^{۱۰}

این غوغایی است که حتی پس از گذر سیاوش از آتش برای اثبات بی‌گناهی خویش از میان برمی‌خیزد و شاهزاده معصوم و عشق‌انگیز از دست «سودابه و گفت‌وگویی» پدر می‌گریزد و به توران پناه می‌برد تا در آنجا نیز حسد «گرسویز دام‌ساز» او را به چنگال مرگ بپفکند.

زیبایی بهشتی و دانش الهی صفت سیاوش است. این عشق بر عصمت و جمال، که با مفهوم شهادت ارتباط تام دارد، واجد پیوندی است میان بنده و خداوند و دارای وجه دینی و قداست است. این عشق که روزگاری با ازهواج مقدس میان بنده برگزیده و الهی قدسی عشق و نعمت مایه رونق و بارآوری حیات و نجات می‌شده است، می‌تواند به تنعم روحانی نیز بازگردد و در جدایی اسطوره و عرفان و با تکوین مفاهیم، عرفان کهن ایرانی را بنا نهاده باشد و پیوسته، به تناسب شیوه تفکر و باورهای هر دوران، چونان رشته استواری پوستن سالک عارف را به حق میسر سازد. میان عشق سودابه به سیاوش تا عشق عرفانی و افلاطونی، گرچه اینک در ظاهر شکاف عمیقی هست، اما باید به خاطر داشت که کیهن‌سرو، با زندگانی، جاویدان و نزه کامل و ناگسسته و نیز جام جهان‌نمای خویش، حتی بارها در اشعار عرفانی دوران جدید هم مورد اشاره قرار گرفته‌است.

به بیان دیگر، برای این‌که سودابه را بتوان به عنوان زین هوسباره و عشق‌پرست سرزنش کرد و نکوهیدن او را ایزاری برای نکوهش سرکشی‌های منسوب به زنان و بستن دست‌وپای انسان مؤنث در برابر نظام ارزش‌های جامعه مردسالار قرار داد، ضروری بوده است که در تجزیه دیگر، پس از انشاق صفت مثبت مادری و نیز برکت‌بخشی، او را از وجه عرفانی عشق عتیق الهی نیز محروم دارند ادبیات عرفانی عشق زلیخا را ارجدار می‌نماید و پاس می‌نهد. نیز خاکی امانت‌دار اینانای سومری و ایشر بابلی/آگدی را در دل خویش به صورت الهی کهن نگاه‌داری کرده‌است، مصون از دستبرد دیگرگونی روزگاران. اما سودابه را ارزش‌های پرستنده مردان به این روز نشانده است: وی که خصیصه‌ها و نقش‌های نیک و بدش را باید محور همه اساطیر عتیق در روایات آغازین شاهنامه، و مرکز پرستش در آن افسانه‌های مقدس دانست، می‌بینیم که عاری از هر نیکی و خستی به دست قهرمان اصلی در روایت جدید چگونه به کام مرگی رسوا فرمی‌رود:

تیمستن برفت از بر تخت اوی

سوی خانی سودابه بس نهاد روی

ز پوده به گیسوش بیرون کشید
ز تخت بزرگیش در خون کشید
به خنجر به دو نیم کردش به راه
نخچبید بر تخت کاوس شاه^{۱۱}

بدین‌شمار، همانند اینانا، که در او فرو رفتن به جهان مردگان و زیر زمین، یکایک‌یکان، زیورها و آرایه‌های خویش را، منزل به منزل، درمی‌بازد و فرومی‌گذارد؛ سودابه نیز در مسیری که از اساطیر عتیق خویش به سوی افسانه و حماسه می‌پیماید، از قداست و پیرایه مادری و برکت‌بخشی و عشق الهی تهی می‌گردد و تهیدست و نامراد، او می‌ماند و اتهام جادویی و بدکارگی. این مصیبت در روند سیری دامان او را می‌گیرد که همجنسان خاکی و واقعی او نیز از سریر اقتدار فرومی‌افتند و ناگزیر می‌شوند به بی‌عملی و اتهام تنبلی و بی‌کارگی و دیگر «زن‌صفتی»‌ها تن بدهند و گردن بنهند. گناه او به کشتن دادن سیاوش است؛ حال آن‌که می‌دانیم در آغاز، در این افسانه مقدس، این خود یغیانوی باروری است که شهادت را تحمل می‌کند: اینانا و به‌ویژه سیتا خود به زیر زمین می‌روند و مرگ را می‌آزمایند.

بر این قیاس، هنگامی که قداست اسطوره را وا گذاشت و داستان مقدس قلمی را به صورت پوسته تهی و انهاد، حکایاتی محترم و معزز با زنانی نقشمند و پرتحرک در آنها برجای ماند. پس در هر مورد، داستان با شرایط تازه خویش همسازی پذیرفت و زن عتیق در آن، به مناسبت یافت داستانی جدید و روایت نو، وضعی تازه به‌خود گ‌فت؛ چهره‌های اصیل و استوار الهی رخساری پرید رنگ و اوصافی کوتاه یافتند، مانند ارنواز و شهرناز. پس الیهیت و برکت‌بخشی آنان محو شد، چندان‌که حتی دختر کرم هفتواد بی‌نام مانده و نیز نقش منفی و دشمنانه پذیرفته است. نقش مادری ناگزیر حفظ گردید اما به جای آن‌که افتخار کسب بردن از بانو خدایان و بنیان‌وار ارزش اجتماعی و کنش دینی داشته باشد، مادران گرانقدر حافظ نژاد و تبار مردان، فرمند شدند.

در دوران پهلوانی/حماسی، حکایات جدالی دو قوم با بنیادهای اساطیری کهن درمی‌آمیزد و ترکیبی پدید می‌آورد که حتی گاهی قصه‌های دوران تاریخی به آن باز می‌گردد، مانند داستان سپینود، زن برگزیده بهرام گور.^{۱۲} در این حکایات رزمی و پهلوانی، مردان ایرانی به محاذات پیروزی در نبردهای بزرگ زنانی را نیز از بیگانگان به چنگ می‌آورند و عشق که از سوی زنان به آنان پیشنهاد می‌شود، نماد پیروزی و فتح است. در اینجا آمیختگی ژرفی میان اسطوره و حماسه به چشم می‌خورد که سطوح تاریخی داستان را گاه تفکیک‌ناپذیر می‌کند. اما، به روشنی، در آغاز داستان «هیزه»، گرگین میلاد، راهنمای جهان‌نیده بیژن در رزم گرازها در مرز توران، از ربودن زنان دشمن سخن می‌گوید:

اگر ما به نزدیکی آن جشن گاه شویم و بتازیم یک روزه راه بگیریم از ایشان بریچهره چند به نزدیکی خسرو شویم از جمند ۱۳

این آرزوی ربودن زنان بیگانه درست در برابر این احساسی غرورآمیز قرار می‌گیرد که ایرانیان حاضر به دادن دختران خویش به بیگانگان نیستند. حتی هنگامی که روشنک، دختر دارای داریان، به همسری اسکندر درمی‌آید، ازدواج او نیز از این قاعده مستثنی نیست زیرا اسکندرنامه می‌گوید که مادر اسکندر، ناهید، دختر فیلیقوس رومی، و پدرش، داراب، پادشاه ایران است. همین اندیشه را گردآفرید، حریف و هموار و معشوق سهراب، صراحتاً بر زبان می‌آورد. ۱۲ سیندخت عشق زال را به رودابه نوعی تمهید و ابزار برای دست یافتن بر شاهی و مکت، یعنی نوعی ازدواج سیاسی می‌داند: فریدون به سرو یمن گشت شاه جهانجوی دستان همین دید راه ۱۵

بدین شمار، عشق زنان پریوار جشن گاه‌ها نیز به نوعی ابزار برای سلطه جامعه مردسالار مهاجر و مهاجم و بیان این تصرف درآمده است. از این لحاظ، گردآفرید سلحشور و نیز همتای وی، گردیه، خواهر بهرام چوبینه، به همان شیوه در همسازی با نظام ارزش‌های اجتماعی مردسالار جامعه‌اند که دیگر زنان شاهنامه، دست درازی به زنان ایرانی بلایی را بر سر متجاوز نازل می‌کند که بر سر طایرغشائی آمده! ۱۶

اما، به یادگار نقش قدیمی زنان در افسانه‌های این خطه، هم این دو زن دلاور و مردانه، هم دیگر زنانی که نام‌گفته یا بی‌نام در شاهنامه پدیدار می‌شوند، هرگاه در موقعیتی قرار گیرند که به عمل نیاز باشد، نقش مؤثر و پرتحرک خود را در داستان ایفا می‌کنند و حادثه می‌آفرینند. این‌گونه فعال بودن اختصاصی به مادرائی سرسخت، مانند فراتک و فرنگیس ندارد بلکه نمونه‌های بارزی از زنانی صاحب‌اراده و با اقتدار را نیز در شاهنامه می‌یابیم که مردان را به شاهی می‌رسانند؛ شاهی را از زندان و مرگ نجات می‌دهند؛ یا فتح دژی را میسر می‌سازند: گلنار، کنیزک اردوان؛ کنیزکی از نژاد ایرانیان که شاپور ذوالاکتاف را از زندان رومیان می‌رهاند؛ ۱۷ و مالکه، دختر طایرغشائی، که از سوی مادر باز ایرانی است و دژ را در اختیار شاپور می‌گذارد؛ نیز زن دلاور گشتاسب که خیر هجوم ارجاسب را به ایران می‌رساند. ۱۸

این زنان، در عین حال که از نمونه نخستین زنان «پریوار جشن گاه» پیروی می‌کنند و عشق و پیروزی را به مردان ایرانی هدیه می‌دهند، در کار آن‌اند که بنا بر طرح داستان عظیم ایران و مردان ایرانی را شکل بخشند و استوار دارند. نیز چون این هنر تنها از زنی پارسا برمی‌آید، اینان همه پارسا و راست و صادق‌اند؛ در تناسب با ارزش‌های والایی که

شاهنامه را چنین زیبا و پُرشکوه آراسته است. به بیان دیگر، اینها همه در درون طرح داستانی شاهنامه است که حرکت می‌کنند و نقش نیک و بد می‌پذیرند؛ شاعر از ارزش‌های پذیرفته در جامعه برای آراستن سخن سود جسته است.

بنا بر همین ارزش‌ها و معیارهای مردانه و مردسالار است که اراده هیچ‌یک از این زنان توانا و ارزنده و مقتدر، جز در جهت افزودن بر قدرت‌های نهادی گروه حرکت نمی‌کند و سرکشی زنانه به صورت ابزار درمی‌آید برای افزودن بر اقتدار مردان نیرومند. همچنان‌که دخترانی را که بهرام گور می‌پسندد و به‌رغم اعتراض موبدان دانای خویش به‌خانه می‌برد، در واقع آرایشی‌اند برای ترسیم «تجلی مینوی رامش» در شهریار او. حتی زنانی هم در شاهنامه به شاهی می‌رسند، اقتداری می‌یابند تابع ارزش‌های مردانه اجتماعی و در پناه مردان، به‌جز قیدافه در اسکندرنامه، که خود چهره‌ای است نهان در هاله‌ای از ابهام در کشوری بیگانه. حتی زنانی که چون پوراندخت و آرمیدخت تکیه بر تخت شاهی می‌زنند، در موقعیت و وضعی موقت و گذرا و نامعمول پدیدار می‌شوند و عمل می‌کنند. همای چهارآزاد در این میان چهره آرمید متمایزی است با نقض قداست مادری.

بدین شمار، در شاهنامه ما با جهانی از پدرشاهی و پدرسالاری روبه‌رویم. خواهرانی که چون همای و به‌آفرید در اوستا و نوشته‌های پهلوی نیز پدیدار می‌گردند، بانوانی بیش از همه بی‌عمل و فعل‌پذیر به شمار می‌آیند که باید به نجات آنان شتافت. اما زنان پرتحرک و پرمعمل نیز هرگز در رأسی هیچ هرم قدرتی قرار ندارند و پویایی و جست‌وجوگری و اقدام آنان پیوسته معطوف به مردی است که یا خود عظمتی برتر دارد یا نماینده گروهی است؛ و الا آنجا که عشق رخ می‌نماید، زنان پاکباز برای رسیدن به معشوق/پهلوان/شاه ایرانی به تکاپو درمی‌آیند. در این زمینه است که با سیمای درخشان زن شاهنامه، پارسا و عاشق و دارای قدرت اقدام، روبه‌رو می‌شویم.

این خصایص، در نهایت، با همه زنان نیک در شاهنامه هست و روشن است که در زنانی که پیرامون قهرمان اصلی شاهنامه، رستم داستان، قرار می‌گیرند، به اوج می‌رسند: برترین زنان شاهنامه در روایت حاضر رودابه، مادر رستم؛ و مادرش، سیندخت؛ تهیمنه، عاشق رستم و مادر فرزند و هم‌اوردش؛ به‌شمار می‌روند. نیز گردآفرید؛ و همچنین کتابیون، مادر هم‌اورد رستم، اسفندیار. چنین است که این زنان افسانه هنگام درآمدن به شاهنامه قالب اصلی طرح داستانی را در شاهنامه پذیرفته‌اند و به‌رغم سوابق تاریخی خویش، هرچه که بوده است، برای پردازش روایت شاهنامه هماهنگی و همسازی گرفته‌اند.

در اینجا، قداست نقشند مادری جای خود را به فداکاری مادرانه داده است و در این جامعه نو، برحق و ناگزیر، دارای نخستین ارزش است و این

هنری است ناچار زنانه و دهنده برترین نقش و جایگاه به زن. شاهنامه به‌دلیل هماهنگی با طبع جهان و خصایل خردپذیر بشر بر آن تکیه و تأکید تام می‌ورزد. باز نقشند زنی/همسران تاریخی نیز در بانوان صاحب عزت و قدرت و پارسایی دیده می‌شود که جایگاه دوم را اشغال می‌کنند. اما به‌تدریج که نیرومندی ناهید/تنه خاتون رو به زوال می‌نهد و افول می‌نماید، از زنانی که مردان را به تسخیر درمی‌آورند و صاحب اقتدار و اختیار در گزیدن راه خویش و نیز همسر خویش‌اند، کاسته می‌شود و جای آنان را آریبندگان رامش و «عمله طرب» می‌گیرند، با نام‌های زیبا و توصیف نجیبانه! اما زنی که در جایگاه مردان بنشیند و فرودستی خود را نتواند بپذیرد یا چون سودابه بخواهد همان نمایش مردانه اقتدار را در عشق به اجرا درآورد یا مقام شاهی را برای خود بطلبد و نه برای فرزند! مذکور خویش، به تیغ رستم داستان به خون کشیده می‌شود یا شیمانی رسوای همای چهارآزاد را برای خود رقم می‌زند. بدین شمار است که الهای چون زهره و ناهید از سریر اقتدار فرّومی‌افتد و «تنه خاتون» بدل به «تنه جون» می‌شود و در کنج خانه مردان به خاموشی و سکوتی منفعل و ناچار می‌گراید! ۱۹

یادداشت‌ها:

- ۱) شاهنامه فردوسی. جلد ششم، مسکو، ۱۹۶۷، ص ۳۵۲ تا ۳۵۷ و ص ۳۶۲ و ص ۳۶۸ تا ۳۷۲
- ۲) همان، ص ۳۵۱ تا ۳۵۲ و نیز مراجع یادداشت پیشین
- ۳) شاهنامه، جلد چهارم، ص ۳۲ تا ۶۸ (داستان فرود)؛ و نیز مقاله «نشان‌های زن‌سروری در چند ازدواج داستانی در شاهنامه»، صفحات ۱۱۷ و ۱۱۸
- ۴) Geshtinanna، نگاه کنید به مقاله «رویای دسوزی»، از دکتر عبدالحمید ارفعی، مجله سخن، دوره بیست‌وششم، شماره ۹، شهریور ۱۳۵۷، ص ۹۵۲ تا ۹۶۶
- ۵) شاهنامه، جلد سوم، ص ۲۸ و نیز نگاه کنید به ص ۳۱ تا ۳۸
- ۶) شاهنامه فردوسی، جلد هفتم، مسکو، ۱۹۶۸، ص ۱۴۰
- ۷) همان، صفحات ۱۴۲ و ۱۴۳
- ۸) شاهنامه، جلد اول، صفحات ۲۵۰ و ۲۵۱
- ۹) افسانه‌های پری در هزار و یکشب، صفحات ۳۱۳ و ۳۱۴
- ۱۰) شاهنامه، جلد سوم، صفحات ۲۴ و ۲۵
- ۱۱) همان، ص ۱۷۲
- ۱۲) «شالوده اساطیری شاهنامه»، از نگارنده، فرهنگ (موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی)، کتاب هفتم، پاییز ۱۳۶۹، ص ۵۳ تا ۷۸، (ص ۶۷ - ۶۹)
- ۱۳) شاهنامه فردوسی، جلد پنجم، مسکو، ۱۹۶۷، ص ۱۷ و نیز نگاه کنید به پیش از آن
- ۱۴) «بهرط الهی برکت»، ص ۳۹
- ۱۵) شاهنامه، جلد اول، ص ۱۹۰
- ۱۶) شاهنامه، جلد هفتم، ص ۲۲۰ تا ۲۲۵
- ۱۷) همان، ص ۲۲۶ تا ۲۲۸
- ۱۸) شاهنامه، جلد ششم، صفحات ۱۴۱ و ۱۴۲

ماجرای از اتاق ناهارخوری شروع شد. ما بندرت از این اتاق استفاده می‌کردیم، آن هم بیشتر روزهای تعطیل و یا زمان برگزاری جشن‌های خانوادگی. به همین دلیل، هروقت که دختر دو ساله‌مان وارد اتاق می‌شد، شروع به خواندن آهنگ «تولدت مبارک» می‌کرد. ما ترجیح می‌دادیم که اتاق ناهارخوری رسمی و مجزایی داشته باشیم، همین مسئله باعث می‌شد که تصور کنیم مردمانی باسلیقه و مهمان‌نواز هستیم. البته مهمانی در کار نبود چون ما همیشه خسته و کسل بودیم و خانه‌ای به هم‌ریخته داشتیم. با ورود به این اتاق احساس کردم که منظره آن خیلی آزارم می‌دهد. این اتاق که بندرت از آن استفاده می‌کردیم، گویی با طعنه و نیشخند مهمانی‌های شامی

آرامش کنیم. منظورم از استراحت و آرامش، بیکارنشتن و وقت تلف کردن نیست بلکه استراحت بدان معنا که نگذاریم دیگران برای ما برنامه‌ریزی کنند. باید کمی بیشتر مالک وقت خودمان باشیم. باید بدانیم که چگونه در میانه راه توقف کنیم و بیندیشیم که چه امکاناتی در اختیار داریم. تمام ناخوشی‌ها، از بیماری قلبی و دل‌درد گرفته تا بی‌اشتهایی عصبی و افسردگی، به نوعی با فشارهای عصبی ارتباط دارند. فشارهای عصبی برای تمام افراد خانواده مضر است چون باعث می‌شود آنها از زندگی در کنار یکدیگر لذت زیادی نبرند. وقتی که از برخی اشخاص درباره زندگی خانوادگی‌شان جویا شدم،

مانند برنامه‌ریزان کامپیوتر، بیشتر دچار حمله قلبی می‌شوند. چنانچه شغل حساسی دارید ولی آزادی عمل چندانی ندارید، باز هم می‌توانید زندگی خانوادگی آرام و ثمربخشی داشته باشید. برخی از مطالعات نشان داده است که نقش‌های متعدد زنان در مقام مادر و همسر شاغلی آنها را از فشار روانی دور نگه می‌دارد. مثلاً اگر در محیط کار با مشکلی روبه‌رو شوند، آرامش خود را در خانه پیدا می‌کنند و مورد حمایت اطرافیان قرار می‌گیرند. اگر به جای بزرگ کردن و انگشت گذاشتن روی فشارهای روانی، شادی‌ها، موفقیت‌های شغلی و رشد مداوم فرزندان را بیشتر مدنظر قرار

- ما ترجیح می‌دادیم اتاق ناهارخوری رسمی و مجزایی داشته باشیم، همین مسئله باعث می‌شد که تصور کنیم مردمانی باسلیقه و مهمان‌نواز هستیم.
- اگر نتوانید به کودک خردسال خود بگویید که دیگر وقت خواب است و بترسید جنجال راه بیندازد، به هیچ وجه به آرامش نخواهد رسید.
- باید کمی بیشتر مالک وقت خودمان باشیم. باید بدانیم که چگونه در میانه راه توقف کنیم و بیندیشیم که چه امکاناتی در اختیار داریم.

چه خانواده آرامی!

آن کاسیدی
ترجمه شروین شمالی

را که هرگز عملی نشده و دوستانی را که فرصت دیدنشان را نداشتیم، به یادمان می‌آورد. از طرفی اتاق نشیمن و آشپزخانه همیشه پر از کتاب، اسباب‌بازی و عروسک بود. در واقع، گویی تمام خانه از دست ما کلافه بود اما این یک اتاق خالی و بی‌مصرف مانده بود. تصمیم گرفتیم که از اتاق ناهارخوری به نحو بهتری استفاده کنیم. آن را تبدیل به اتاق بازی بچه‌ها کردیم و با کاغذدیواری‌های شاد و لوسترهای پرنور تزئینش کردیم. این تغییر کوچک نتایج بزرگی به بار آورد. ما با جمع‌آوری خرت و پرت‌های بچه‌ها و آوردن آنها به این اتاق توانستیم آن زمانی را که همیشه برای جمع کردن آنها صرف می‌کردیم، صرفه‌جویی کنیم و دخترها هم که بالاخره جایی برای بازی کردن پیدا کرده‌بودند، بیشتر به نظافت اتاق رغبت نشان دادند.

حالا، با تنظیم بخشی از زندگی روزمره‌مان، برای ایجاد تغییرات دیگر انرژی و توان کافی داشتیم. انباری‌مان را تمیز کردیم و حتی گاهی برای شام مهمان‌های زیادی دعوت می‌کردیم. الان دیگر اتاق ناهارخوری نداریم اما اصلاً مهم نیست. از مهمان‌ها در همان آشپزخانه پذیرایی می‌کنیم. مهم‌تر از همه آن‌که این تغییر کوچک به ما ثابت کرد که با وجود مشغله زیاد تا چه حد می‌توانیم احساس

فهمید آنهایی که ظاهراً آرام‌تر هستند، کسانی‌اند که تغییراتی در محیط زندگی خود ایجاد کرده‌اند. مثلاً سطح توقع و حجم کار و فعالیت‌هایشان را کم کرده و بیشتر در پی جلب حمایت اعضای خانواده و دوستان بوده‌اند. همچنین به حریم زندگی خصوصی بکلیگر احترام گذاشته و قدر لحظاتی را که با هم می‌گذرانند، می‌دانستند. اکثر آنان زمام امور خود را به دست گرفته و با آرامش بیشتری زندگی می‌کردند. به اعتقاد کارشناسان، برقراری آرامش در خانواده مستلزم احساس تعهد است و این کار امکان‌پذیر و حتی ضروری است.

باز زندگی خود مسلط باشید

نخستین قدم برای دستیابی به آرامش مدیریت بر جنبه‌های مختلف زندگی در خانه و محل کار است. می‌توانید از اقدامات جزئی شروع کنید، مثلاً از همان شیوه‌ای که ما در اتاق ناهارخوری استفاده کردیم. مهم این است که بالاخره یک روز برای این تغییر اقدام کنید. بنا به مطالعات انجام شده، احساس تسلط بر زندگی باعث می‌شود که انسان فشار عصبی کمتری احساس کند. زنانی که دارای مشاغل دشواری هستند اما در محل کار اقتدار چندانی ندارند، مثل کارمندان یک شرکت، در مقایسه با زنانی که احساس آزادی عمل بیشتری می‌کنند،

دهید، احساس آرامش بیشتری خواهید کرد. دکتر فنیس اسکینر در پی پژوهش در زمینه وضعیت زوج‌های شاغل مشاهده کرد که یکی از موفقیت‌آمیزترین شیوه‌های کمک به زنان برای مبارزه با فشارهای روانی تشویق آنها به مقایسه زندگی کنونی و هرگونه شیوه جایگزین است. مثلاً آنان باید با خود بیندیشند که اگر کار خارج از منزل نداشتند، وضعیت‌شان چگونه بود. اکثر زنان مورد مطالعه به این نتیجه رسیدند که با وجود کار و مشغله زیاد احساس می‌کنند که کامل‌اند و زندگی پرباری دارند. برای این‌که بتوانید بر زندگی خود مسلط باشید، قبل از هر چیز باید برنامه‌ریزی کنید و با تشخیص اولویت‌ها آسان‌ترین راه را برای انجام کارهایتان برگزینید. لیست کارهای روزانه را بنویسید و وظایفی را برای اعضای خانواده تعیین کنید. حتی می‌توانید برای تأکید سبلی را پشت در قرار دهید یا یادداشت‌ها یا هر چیز دیگر را در آن بریزید تا وقتی صبح به محل کار می‌روید، وظایف دیگران را یادآوری کنید.

دکتر سوزان جینزبرگ، مشاور آموزشی می‌گوید: «برنامه‌ریزی برای زندگی و تقسیم وظایف شما را کاملاً از قید و بندهای اضافه و فشار کار رها می‌کند چون می‌دانید که شخص دیگری هم مسئول کار دیگری است بنابراین می‌توانید به مسائل





دیگری پندیشید.»

تعیین چارجوب وظایف و اعمال محدودیت‌های روشن برای کودکان نیز همین مزایا را دارد. اعمال محدودیت‌ها به طور واضح و مشخص باعث می‌شود که کودکان احساس امنیت کنند و زندگی برای شما هم آسان‌تر شود. آنها برای پی‌بردن به وظایف خود دیگر وقت دیگران را به هدر نمی‌دهند. دکتر ری گارنندی، روان‌شناس بالینی می‌گوید: «اگر نتوانید به کودک خردسال خود بگویید که دیگر وقت خواب است و می‌ترسید جنجال راه بیندازد، به هیچ وجه به آرامش نخواهید رسید.»

به تنش‌های روانی دیگران هم توجه کنید

اگر می‌خواهید در خانه محیطی آرام داشته باشید، باید بدانید که هر یک از اعضای خانواده به گونه‌ای متفاوت دچار فشارهای روانی هستند. چرا که ایفای نقش‌های متفاوت انتظارات متفاوتی را پدیدار دارد. زن و شوهری که هر دو شاغل‌اند، در صورت عدم سازگاری با واقعیت نقش‌های متغیر خود دچار فشار روانی می‌شوند. مثلاً شاید شما، در مقام یک مادر، در قبال تمام مسائل جزئی مربوط به فرزندان احساس مسئولیت کنید. بنابراین مثلاً زمانی که ثبت‌نام دخترتان برای کلاس زبان دیر شود، بیشتر

از شوهرتان احساس مسئولیت می‌کنید و یا این‌که وقتی از اداره دیر به منزل می‌رسید، فشار خونتان بالا می‌رود (فشار خون مردان در خانه پایین‌تر است). اما شاید مسائل مالی فشارهای روحی شدیدتری به شوهرتان وارد کند، به ویژه اگر هر دوی شما نقش او را در تأمین مخارج خانه مهم‌تر بدانید. ظاهراً تشخیص مسائلی که موجب نگرانی کودکان می‌شود دشوارتر است. دختر شما شاید از این‌که نتوانست همراه بچه‌های مدرسه به گردش علمی برود، بیشتر از شنیدن خبر مرگ خاله‌ی محبوب شما ناراحت شود. این به دلیل بی‌عاطفگی او نیست بلکه به این دلیل است که او فقط ۱۳ سال دارد. معمولاً کودکان در نگرانی‌های شما سهیم‌اند. اضطراب سری است. اگر مادر و پدری عصبی و ناراحت باشند، کودکان هم آن را احساس می‌کنند.

خانواده‌ها معمولاً در اثر یک یا چند عامل دچار فشار روانی می‌شوند. اگر از عواملی که باعث فشارهای روانی همسر و فرزندان می‌شود، آگاه شوید، به راحتی بر وضعیت موجود غلبه کرده و مشکلات را رفع خواهید کرد.

توقعات خود را تعدیل کنید

برقراری آرامش در خانواده، هم به نظارت بر امور و هم به تعدیل توقعات شما بستگی دارد. اگر به دختر هفت‌ساله‌تان اجازه ندهید رختخوابش را

خودش مرتب کند چون دوست دارید روتختی کاملاً صاف باشد یا نگذارید شوهرتان ظرف‌ها را مرتب کند چون فکر می‌کنید او نمی‌تواند این کار را درست انجام بدهد، رفته‌رفته احساس خستگی و فرسودگی کرده و دچار فشار روانی خواهید شد. یکی از علل پنهان فشار روانی در خانواده، توقع از کودکان برای انجام کارهایی است که در توان آنها نیست.

بچه‌های دوساله نمی‌توانند آداب غذا خوردن را رعایت کنند و اکثر کودکان شش ساله هم به تنهایی قادر به انجام تکالیف خود نیستند. کودکان خود را بشناسید؛ شخصیت و مراحل رشد آنها را تشخیص دهید و اهداف عقلانی، عاطفی و اجتماعی واقع‌گرایانه‌ای را برای آنان در نظر بگیرید. ضمن این شناخت، سطح توقعاتی را که از خود به عنوان پدر یا مادر دارید، پایین بیاورید. دکتر گارنندی می‌گوید: «هیچ عاملی به اندازه‌ی توقع بیش از حد باعث نگرانی و احساس گناه در شما نمی‌شود. مثلاً از خود توقع دارید که از نظر روانی پدر یا مادر کاملی باشید، تمام حقایق را بگویید، همه کارها را درست انجام دهید و فرزندان را به خوبی تربیت کنید. این توقعات تنها باعث سرخوردگی شما می‌شود.» ملیسا، مهندس مکانیک و مادر دو فرزند است. او می‌گوید: «مسائلی که باید در اولویت باشند، کاملاً مشخص‌اند. مطمئناً نظافت خانه در

اولویت قرار ندارد. وقتی بچه‌ها قبل از مادر به خانه می‌آیند، قطعاً بلوایی به پا می‌شود. در واقع او، به طور ضمنی، اظهارات زنان دیگر را مبنی بر تغییر معیار در نظافت منزل و آرام‌تر شدن محیط خانواده تأیید می‌کند. شیوه‌های تنظیم وقت و تعدیل انتظارات برای برقراری آرامش در خانواده کافی نیست. باید مسائل غیرضروری را در زندگی کنار بگذارید. دنیس اسکینر، در حالی که در همان روز ملاقات ما پیشنهاد جدیدی را رد کرده بود، می‌گفت: «باید بعضی اوقات به پیشنهادها پاسخ منفی داد اما مهم این است که این نه‌گفتن‌ها چگونه و نسبت به چه مواردی ابراز شود.»

یکی از شیوه‌های تصمیم‌گیری استفاده از یک نمودار دایره‌ای و تقسیم‌بندی آن است. بدین ترتیب مشخص می‌شود که چه میزان از وقت خود را به کار، بچه‌ها، خرید، نظافت خانه و کارهای دیگر اختصاص می‌دهید. با استفاده از نمودار دیگری می‌توانید آن زندگی را که مایلید داشته باشید نشان دهید. این شیوه روش پیشنهادی دکتر اسکافر، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه ایالتی کالیفرنیاست. بهتر است شوهر و فرزندان خود را نیز به این کار تشویق کنید.

نکته مهم در اینجا، فراهم ساختن امکانات برای انجام اموری است که خود شخصاً موظفید انجام دهید یا به میل خود خواهان انجام آن هستید. از طرفی باید تمامی برنامه‌های غیرضروری را که باعث بی‌نظمی در زندگی خانوادگی‌تان می‌شود، کنار بگذارید. بپایه داشته‌باشید از انجام کارهایی که دوست ندارید - مثل رفتن به خانه بعضی از بستگان در تعطیلات، پس از گذراندن هفته‌ای پرمشغله یا کمک به یک دوست برای اسباب‌کشی به جای کارهای وقت‌پزنی که عاشق انجام دادن آنها هستید - احساس فشار روحی بیشتری می‌کنید. در هر صورت کارهایی را که باعث لذت شما می‌شود کنار نگذارید! کاهش بار مسئولیت کودکان دشوار است چون فعالیت‌های غیردرسی آنها را تا زمان مراجعت شما به خانه مشغول نگه می‌دارد. به‌هرحال اگر فرزند کلاس سرم دبستانی دارید که به فوتبال، ژیمناستیک یا نقاشی تمایلی ندارد و اگر انجام این فعالیت‌ها وقت او را تلف می‌کند و مانع از درس خواندنش می‌شود، برنامه جدیدی برای او تنظیم کنید. اگر مدتی به نحوه گذراندن ساعات بعد از مدرسه کودکان فکر کنید، در درازمدت فشار روانی کل خانواده کمتر خواهد شد. البته برخورداری از زندگی خانوادگی آرام مستلزم انتخاب بهترین راه‌هاست، شاید زمان آن رسیده که نزد ریاستان بروید و درباره کاهش ساعات کاری‌تان صحبت کنید. مادری پس از تولد دومین فرزندش با رئیس خود توافق کرد که یک روز و نیم در خانه و سه روز و نیم در دفتر کار باشد. او که می‌دانست قسمتی از هفته را می‌تواند به برنامه‌های خودش اختصاص دهد و در کنار فرزندانش باشد، به گونه‌ای معقول عمل می‌کرد. وی می‌گوید: «من به دلیل این‌که وقت

بیشتری برای غذا دادن و یا در آغوش گرفتن بچه‌ها دارم، دیگر دچار فشار روحی نمی‌شوم.» مادر دیگری می‌گفت: «ما تصمیم گرفتیم دوباره به خانه کوچک خودمان برگردیم چون می‌توانیم زندگی آسان‌تری داشته‌باشیم، می‌توانیم قدم‌زنان به پارک، کتابخانه و مدرسه برویم و محل کارمان هم نزدیک است؛ بچه‌ها هم می‌توانند دیرتر از خواب بیدار شده و به‌موقع به کلاس درس برسند.» همین تصمیم‌گیری‌هاست که باعث برقراری آرامش در خانواده می‌شود. باید توجه داشته‌باشید که تغییر عقیده و رهایی از موقعیتی ناخوشایند به زمانی طولانی نیازمند است. شاید این تغییر به هفته‌ها، ماه‌ها و یا حتی سال‌ها زمان نیاز داشته‌باشد.

از حمایت دیگران بهره‌مند شوید
جینزبرگ، مشاور آموزشی، هنگام برگزاری سمینار در زمینه ایجاد تعادل میان کار و امور خانه معمولاً از حضار می‌پرسد که چند نفر از آنها اخیراً مهمانی داده‌اند. همه ناگهان از این سؤال می‌خندند چون هیچ‌کس وقت مهمانی دادن ندارد اما هرکس تصور می‌کند که دیگری چنین کاری را انجام داده‌است، تانسی مارشال از مرکز پژوهش زنان با مطالعه بر روی ۳۰۰ زوج شاغل می‌گوید که برخورداری از حمایت عاطفی مانند مشورت با دوستی صمیمی بسیار مفید است. کسانی که چنین موقعیتی را دارند، در محیط کار و خانه کمتر دچار فشار روانی می‌شوند.

برای لحظات تنهایی خود ارزش قائل شوید

معمولاً، در خانواده‌های آرام افراد دایماً وجود خود را بر یکدیگر تحمیل نمی‌کنند. خلوت - زمان تنهایی و گوشه‌نشینی - به همه کمک می‌کند تا به آرامش برسند. در زدن پیش از ورود به اتاق، اختصاص محلی جداگانه برای هرکس، حتی گوشه‌ای از اتاق، باعث آرامش تمام افراد خانواده می‌شود. رعایت تمامی این نکات باعث می‌شود که اعضای خانواده زمان و مکان مناسب و آرامش لازم را در اختیار داشته‌باشند. لحظات تنهایی به شما امکان می‌دهد تا افکار خود را متمرکز کنید. بنابراین، حتی الامکان باید از این فرصت‌ها استفاده کنید. بعضی از اشخاص در مسیر خانه تا محل کار (مثلاً در اتوبوس) چنین کاری را انجام می‌دهند. برخی دیگر هم از شیوه‌های غیرمعمول‌تری استفاده می‌کنند.

گاهی فراموش می‌کنیم که بقیه اعضای خانواده نیز به اندازه ما به خلوت و تنهایی احتیاج دارند. همسر شما خوشحال می‌شود اگر هر روز غروب چند لحظه‌ای به حال خودش باشد. همچنین فرزندان شما هم نیاز به چنین فرصتی دارند. یکی از مادران می‌گفت: «وقتی می‌بینم بچه‌ها در گوشه‌ای مشغول بازی هستند، تا آنجا که می‌توانم از آنها فاصله می‌گیرم.»
به اعتقاد کارشناسان، کودکان برای دستیابی به

استقلال عمل باید مدتی بدون مزاحمت دیگران به حال خود باشند. گرایش به تنهایی آن‌قدر در خردسالان شدید است که آنها گاه به مکان‌های بلند می‌روند تا برای خود گوشه‌ای خلوت درست کنند.

تفریح کنید

حتماً بارها مشاهده کرده‌اید که پس از یک کار فکری، مثلاً حل مشکل در محیط کار و یا بازی شطرنج در خانه، احساس آرامش می‌کنید. اگر آن‌قدر مرفه هستید که بتوانید همگی با هم به اسکی، قایق‌رانی و یادگیری فعالیت‌های جذاب و مورد علاقه‌تان بپردازید، یا به کنسرت موسیقی بروید پس حتماً فرصتی برای این کارها در نظر بگیرید. در غیر این‌صورت به دنبال تفریحات دیگری باشید که همگی با هم لذت ببرید. البته نباید ایده‌های شما بلندپروازانه باشد. در خانواده ما همه دچار پادردند اما هنوز هم از پیاده‌روی دسته‌جمعی در پارک لذت می‌بریم. البته احتیاط کنید که در این میان کسانی را که به این تفریحات علاقه‌ای ندارند، تحت فشار قرار ندهید.

یکی دیگر از شیوه‌های لذت بردن از هم‌نشینی با اعضای خانواده منتهم شمردن لحظات است. اگر در جمع خانوادگی فکرتان جای دیگری باشد، از آن لحظه منتهم لذتی نخواهید برد. پس از سروسامان دادن به زندگی خود دیگر به مراحل بعدی فکر نکنید و از کارهایی که در حال حاضر در کنار یکدیگر انجام می‌دهید، لذت ببرید.

ویرجینیا اسکات، روان‌درمانگر خانواده، معتقد است: «دستیابی به آرامش بدان معنا نیست که تمام امور را تمام و کمال انجام بدهید. حتی اگر برای کارهای عقب‌افتاده خود ساعت مشخصی را در پایان هفته در نظر بگیرید، باز هم ممکن است تعطیلات خوبی نداشته‌باشید. برای این‌که آرامش بیشتری داشته‌باشید، بهتر است بگذارید گاهی کارها خود به خود در ساعات غیرمعمول انجام شود. ساعاتی از روز را در کنار اعضای خانواده خود بگذرانید و فکر کنید که انجام چه فعالیت‌هایی باعث لذت همگی شما می‌شود. در روزهای تعطیل صبحانه خاصی را تدارک ببینید و مدت بیشتری را به صبحانه خوردن در کنار هم بگذرانید. وقت خود را کمتر به تلویزیون دیدن اختصاص دهید و مهم‌تر از همه این‌که با یکدیگر صحبت کنید، لطیفه بگویید و با حرف‌های شاد اعضای خانواده را سرگرم کنید. روزی سوزان جینزبرگ به روان‌پزشکی گفت: «بچه‌هایی پیشرفت می‌کنند که پدر و مادر آنها را سرگرم نگه دارند. البته فکر می‌کنم این مطلب آن‌قدر مهم نیست که قابل گفتن باشد.» اما دکتر گفت: «البته که مهم است. سرگرم کردن بچه‌ها یکی از مهم‌ترین عوامل پیشرفت آنهاست.» تفریح را نباید دست کم گرفت. این حق است که در صورت ایجاد تغییرات جزئی در روش‌های زندگی‌تان می‌توانید از آن بهره ببرید و اوقات خوشی برای خود و خانواده‌تان ایجاد کنید. داشتن خانواده‌ای آرام همیشه آسان نیست اما با وجود تمامی مشکلات ارزشش را دارد. ■

آژانس دور پرواز

د. مثل دوست داشتن
د. مثل دور پرواز

نشانی:

خیابان اصلی تهران پارس

نرسیده به فلکه دوم

پلاک ۱۳۸

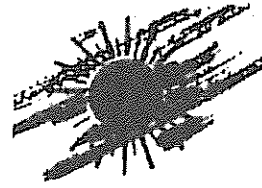
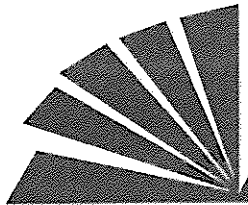
تلفن:

۷۸۷۳۰۰۰، ۷۸۷۴۰۰۰

۷۸۶۲۴۵۳، ۷۷۳۵۰۷

فکس:

۷۸۶۷۲۲۱



مرکز بین‌المللی هنر زیبایی و گریم ایران

آموزش گریم و گریم سه بعدی و کرم‌سازی گیاهی پیشرفته

شامل گریم صورت، گریم عروس، گریم تلویزیون، گریم در صحنه، گریم پانتومیم، ماسک، تونیک، لوسیون، ماتیک، پودرهای آرایشی، کرم پودرها، پنکک، ریمل، سایه‌ها و لوسیونهای ویژه گریم، آشنایی با خطرات ناشی از کاربرد مواد آرایشی، رنگ‌آمیز و روانشناسی رنگها و روانشناسی پوشش

آموزش حضوری و مکاتبه‌ای

تلفن: ۲۲۳۷۳۰۰

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵/۵۶۳۸

خدمات گریم ایران

در کلاس ارهنگان هنر

ترتین میوه، سبزی، سالاد، اردور،

انواع آشپزی و شیرینی، گل‌آرایی،

انواع سوزن‌دوزی

هنرجو در کلاسهای گروهی و

خصوصی پذیرفته می‌شود با مدیریت

خانم امین، مدرس برنامه آشپزی در

تلویزیون

۸۷۹۰۸۷۶ - ۸۷۷۴۶۵۳

داروهای گیاهی الکساندر

لاغری بدون رژیم - لاغری موضعی - چاق کننده

جلوگیری از ریزش مو - ماسک ضد لک و جوش صورت

آدرس: تهران نو، ایستگاه پل نارمک، خیابان شهید افشاری (پدر ثانی)

پلاک ۱۲۰ تلفن: ۷۸۱۴۲۳۸

ترک اعتیاد

زیر نظر متخصص

تماس صبحها و بعد از ظهر

تلفن: ۶۴۸۵۱۲۳

تدریس خصوصی

پیانو

توسط استاد خانم

تلفن: ۲۰۰۵۶۸۲

آموزش ریاضیات دبیرستانی

۶۴۱۵۰۷۰

س.ع. سید محمدی

بانوای دلنشین گیتار

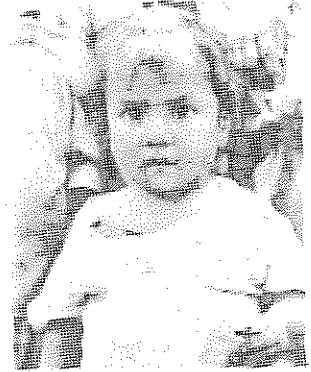
آرامش خاطر را تجربه کنید

آموزش گیتار کلاسیک

تلفن: ۸۸۹۱۳۷۸

آسیب‌پذیری دختران در برابر سوء تغذیه

فقر، بیکاری، عوارض ناشی از تبمبیط جنسی و احتیاجات بیولوژیکی خاص از دلایلی است که منجر به آسیب‌پذیری دختران می‌شود.



این نتایج، حاصل گزارشی تحقیقی است که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام کرده است. در این گزارش آمده است: «هرغم این‌که دختران با نوعی برتری بیولوژیکی نسبت به پسرها به دنیا می‌آیند که آنها را در برابر عفونت‌ها و سوءتغذیه مقاوم می‌کند اما این امتیاز طبیعی اغلب به دلیل رفتارهای تغذیه‌ای متفاوت، فشارهای شدید ناشی از کار، فقدان آموزش کافی و بارداری‌های متعدد و زودرس از بین می‌رود.»

بنابر این گزارش، ۷۹ درصد دختران ایرانی قبل از ۲۰ سالگی ازدواج می‌کنند و درصد قابل توجهی از آنان قبل از ۱۹ سالگی باردار می‌شوند که این امر آسیب‌پذیری آنها را بیشتر می‌کند.

در این تحقیق، مهم‌ترین مشکلات تغذیه‌ای زنان و دختران، ناشی از کمبود پروتئین و انرژی، کم‌خونی، فقر آهن و بیماری‌های مربوط به ید ذکر شده است.

دومین نشست همایش ادواری «مروری بر حقوق زنان در قانون مدنی»

همایش ادواری «مروری بر حقوق زنان در قانون مدنی ایران» در تاریخ ۲۰ اردیبهشت در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد. این دومین نشست از مجموعه همایش‌هایی بود که انجمن همبستگی زنان برگزار کرد. فاطمه هاشمی، دبیر انجمن، هدف از برگزاری این همایش را بازشناسی حقوق زن در نظام جمهوری اسلامی و بررسی و نقد قوانین جاری با بهره‌گیری از فتوای مجتهدان و لحاظ کردن عنصر زمان و مکان در استنباط‌های فقهی معرفی کرد.

در این همایش حجت‌الاسلام روحانی، با اشاره به این‌که هر قانونی ولو این‌که از متن فقه اقتباس شده باشد باید مورد بحث و بررسی قرار گیرد، گفت: «فقه‌ها باید با فقه پویا نیازمندی‌های زمان را دریابند و آن را از متن منابع شریعت استنباط کنند. وقتی می‌گوییم مرد بر زن فضیلتی ندارد، هر قانونی که برتری مرد بر زن را ایجاد کند باید مورد سؤال قرار گیرد.»

مفهوم نشوز و تمکین و مسائل مربوط به آن مبحث دیگری بود که حجت‌الاسلام شوشتری، وزیر دادگستری، به طرح آن پرداخت. وی تأکید کرد که مسئله نشوز و تمکین مرد جبری گرفته شود چرا که در قانون فقط به مسئله سرپیچی زن از وظایف زنانه اشاره و توجه شده است در حالی که مسئله در مورد مرد نیز باید لحاظ شود.

«محدودیت‌های قانونی و شرعی اشتغال زنان» موضوع بحث بعدی بود که دکتر هاشمی، مشاور حقوقی رئیس‌جمهور، و حجت‌الاسلام هادوی، مدرس حوزه علمیه قم، به آن پرداختند. حجت‌الاسلام هادوی محدودیت‌ها را محدودیت ندانست و آنها را ضابطه خواند. وی حق اشتغال زنان را از مواردی برشمرد که باید در هر حال و در هر شرایطی از مرد خانواده کسب تکلیف و کسب مصلحت شود. دکتر هاشمی با ذکر مثال‌هایی درباره انعطاف‌پذیری

روح قانون، درباره اشتغال زنان گفت: «امیدوارم که در آینده زنان بتوانند در جایگاه ریاست دادگاه و ریاست جمهوری نیز انجام وظیفه

کنند.» وی گفت: «بعضی از بهانه‌های محدودیت حقوق زن در کشور ما بهانه‌های مذهبی و دینی و مسئله فرهنگ جنسیت است که افکار را به گونه‌ای جهت می‌دهند که موافق عقل سلیم و فقه حقیقی نیست.»

حجت‌الاسلام هادوی همچنین گفت که هر چند در مورد اشتغال زنان شکلی از جواز موجود نیست اما این امر منوط به تشخیص و مصلحت شوهر است: «تراحم اشتغال زن را مرد باید تشخیص دهد و اگر تشخیص دهد که شغل زن با مصلحت خانوادگی و حیثیت مرد تضاد دارد، می‌تواند مانع شود.»

به طور کلی، مباحث ارائه شده در این همایش بیشتر به توضیح و تشریح قوانین و شرع پرداختند و راهکارهای عملی و ممکن برای بهبود و تغییر وضعیت حقوق زن در ایران بررسی و ارائه نشد. همچنین در مورد اشتغال زنان و مواردی که اشتغال زن موجب اختلاف بین زوجین می‌شود صحبتی به میان نیامد. در پایان، دبیر انجمن همبستگی اعلام کرد که نتایج این‌گونه همایش‌ها به مجلس فرستاده خواهد شد تا در تصمیم‌گیری درباره قوانین مربوط به زنان در نظر گرفته شود.

همایش بعدی در تاریخ ۱۱ خرداد، درباره نسخ نکاح، طلاق، تعدد زوجات و محدودیت ارث برای زنان، در دانشگاه الزهرا برگزار می‌شود.

ساعات خدمت نیمه وقت بانوان به سه چهارم کاهش می‌یابد



طرح الحاق یک تبصره به قانون خدمت نیمه‌وقت بانوان، در

مجلس تصویب شد. در سازمان‌هایی که این قانون در آنها قابل اجراست، زنان کارمند رسمی و ثابت می‌توانند در صورت موافقت بالاترین مقام مسئول، ساعات کار خود را از نیمه‌وقت به سه چهارم ساعات کار تغییر دهند.

عدم موافقت کارمندان و مسئولان ادارات با قانون قبلی به علت کاهش ۵۰ درصد ساعات کار زنان در ادارات بود که مشکلاتی را در کار اجرایی سازمان‌ها، به ویژه آموزش و پرورش و بهداشت و درمان، ایجاد می‌کرد.

با اصلاح این قانون، زنان کارمند می‌توانند با موافقت بالاترین مقام مسئول اداری به جای هشت ساعت، شش ساعت کار کنند و حقوق کامل دریافت کنند.

زنان در محاکم قضایی

برای اولین بار زنان با عنوان کادر قضایی در محاکم جمهوری اسلامی انجام وظیفه می‌کنند.

حجت‌الاسلام حسن کریمی، معارف قضایی قوه قضاییه، در پایان ششمین اجلاس کمیسیون پیشگیری از جنایت و اجرای عدالت کیفری در وین، گفت: «در بین علما و مجتهدان، موافق و مخالف برای قضاوت زنان وجود دارد که برخی آن را امری مجاز و ضروری می‌دانند و برخی استدلال‌های دیگری دارند و این در حالی است که زنانی که به عنوان قاضی استخدام شده‌اند در رسیدگی به پرونده‌های مربوط به زنان نقش مؤثری دارند و حضورشان از تضییع حقوق زنان کاسته است.»

کمیسیون پیشگیری از جنایت و اجرای عدالت کیفری نهادی از سازمان ملل است که نقش سیاستگذاری و هدایت برنامه‌های مهار جنایت را برعهده دارد.

تصویب طرح پرداخت

مستمری به فرزندان زنان متوفی

از این پس فرزندان ذکور کمتر از ۱۸ سال و فرزندان دختر قبل از تأهل، می‌توانند مستمری مادران متوفی خود را دریافت کنند.

طرح اصلاح بند ۲ ماده ۸۲

قانون تأمین اجتماعی از تصویب مجلس گذشت. به موجب بند «الف» این طرح، فرزندان ذکور، در صورتی که کمتر از ۱۸ سال سن داشته یا به منحصرأ به تحصیل مشغول و یا به علت بیماری و نقص عضو توانایی انجام کار نداشته باشند، از حقوق مستمری بهره‌مند خواهند شد. همچنین به موجب بند «ب» ماده واحده این طرح به فرزندان دختر متوفای بیمه شده زن نیز، در صورت عدم تأهل و نداشتن شغل، مستمری تعلق می‌گیرد.

فائزه هاشمی، در انتظار دریافت مجوز انتشار روزنامه «زن»



در نظر دارم روزنامه‌ای با نام زن در زمینه حل مسائل زنان منتشر کنم و در این مورد نیز درخواست رسمی کرده‌ام و منتظر دریافت مجوز هستم.

فائزه هاشمی، در گفت‌وگو با روزنامه الشرق الاوسط چاپ لندن، ضمن بیان این مطلب گفت: «پس از انقلاب در زمینه نگرش به زن گام‌های بزرگی برداشته شده است و زن ایرانی اکنون فعالیت‌های زیادی انجام می‌دهد.»

فائزه هاشمی تشکیل احزاب سیاسی را یک ضرورت جدی برای تکمیل دموکراسی در کشور دانست و افزود: «در صدد تشکیل حزب نیستم اما در نظر دارم یک جمعیت فعال در جهت خدمت به کشور تأسیس کنم.»

زنان افغانی حق خرید ندارند



طالبان روبه‌رو شدن زن و مرد را حتی برای خرید و فروش ممنوع کردند.

به دنبال این مسئله طالبان فروشنده مغازه‌ای را که به یک زن کالا فروخته بود دستگیر کردند. زنان نواحی تحت کنترل طالبان تنها باید همراه با فرزند یا مردان محرم در معابر عمومی حاضر شوند. آنان از کار کردن در محیط مردان نیز منع شده‌اند. طالبان اعلام کرده‌اند: «با هر عاملی که موجب فساد در جامعه شود شدیداً مبارزه خواهیم کرد.»

مشکل آفرینی ازدواج افغان‌ها با دختران ایرانی



ازدواج دختران ایرانی با مهاجران افغانی مقیم خراسان تبعات زیادی برای خانواده‌های ایرانی و افغانی به وجود آورده است.

غلامرضا حسین پور، مدیرکل دفتر اتباع بیگانه استانداری خراسان، ضمن بیان این مطلب گفت: «تعداد این ازدواج‌ها حدود سه‌هزار مورد تخمین زده می‌شود که هیچ‌کدام ثبت قانونی نشده‌اند.» وی گفت: «فرزندان این زوج‌ها فاقد هرگونه هویت قانونی هستند.» به این ترتیب، براساس مصوبات

قانونی جمهوری اسلامی ایران، این افراد طبق برنامه زمان‌بندی شده به وطن شوهرا نشان بازگردانده می‌شوند.

تظاهرات زنان افغانی در پاکستان

تعداد زیادی از زنان افغانی مقیم اسلام‌آباد با تظاهرات اعتراض‌آمیز، سیاست‌های گروه طالبان در افغانستان را محکوم کردند.

زنان افغانی در حالی که کودکان خود را به همراه داشتند پلاکاردهایی را با عنوان «قدرت در افغانستان باید به مردم بازگردانده شود» و «دشمنی طالبان با زنان دشمنی با ملت افغانستان است» حمل می‌کردند.

حمایت واعظان قطری از چندهمسری

واعظ برجسته قطری به تنها زن نماینده اردن، که در یک مصاحبه تلویزیونی چندهمسری مردان را محکوم کرده بود، شدیداً اعتراض کرد.

در این مناظره تلویزیونی، که به‌طور زنده از کانال الجزیره پخش شد، توجان فیصل به قانون چندهمسری مردان اعتراض کرد. در این مناظره فیصل در مقابل صفی‌ناز کاظم، مسلمان مصری، قرار گرفته بود.

شیخ یوسف السفرداوی، برجسته‌ترین واعظ مسجد دوحه، ضمن انتقاد از این برنامه برای دعوت از فیصل گفت: «این زن زبانی گزنده چون افعی دارد و با احکام الهی به مقابله برخاسته است.»

به دنبال پخش این برنامه، سایر واعظان دوحه نیز به این زن حمله کردند و ضمن حمایت از چندهمسری اعلام کردند: «فیصل علیه آن چیزی که مذهب مجاز دانسته به شورش برخاسته است و از روابط غیرقانونی حمایت می‌کند.»

از طلاق سنتی تا قانون طلاق در چین

پیش‌نویس حل مسئله طلاق در

چین، در صورت تصویب در کنگره خلق، به صورت قانون درخواهد آمد.

طبیعت این پیش‌نویس، ناسازگاری، اختلاف، جدا بودن طولانی زن و شوهر از یکدیگر، ترک زندگی خانوادگی و زناشویی توسط هر یک از زوجین و اعلام کراهت هر کدام از آنها از دیگری، دلیل طلاق خواهد بود.

از آنجا که اعضای کنگره خلق عمدتاً از کمونیست‌های قدیمی هستند، بررسی این پیش‌نویس سال‌ها طول می‌کشد زیرا آنها با هرگونه قید و شرط در ازدواج و طلاق، که آن را امری خصوصی می‌دانند، مخالفند. چینی‌ها از این‌که کار رسیدگی به طلاق به دادگاه سپرده شود، آکراه دارند زیرا معتقدند حق مورد تعرض قرار نگرفته و منافع و نظم عمومی به مخاطره نیفتاده است تا مداخله دادگاه لازم باشد.

اعضای زن یک کمیته امدادرسانی جهانی مورد ضرب و شتم طالبان قرار گرفتند

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، مقامات امدادی سازمان‌های کمک‌رسانی در کابل اعلام کردند: نیروهای طالبان پنج زن عضو یک کمیته امدادرسانی بین‌المللی در کابل، پایتخت افغانستان، را مورد ضرب و شتم قرار داده‌اند.

خبرگزاری رویتر به نقل از یک مقام بین‌المللی که خواست نامش فاش نشود با اعلام این مطلب افزود: «اتهام این زنان سوار شدن در یک اتومبیل متعلق به یکی از سازمان‌های کمک‌رسانی خارجی است.»

پلیس طالبان که سوار اتومبیل‌های مجهز به بلندگو بود اتومبیل سازمان امدادرسانی را متوقف و اعلام کرد همه سازمان‌های غیردولتی بدانند و هرکس هم با آنها کار کند فاسد است. آنان سپس زنان را از ماشین خارج کردند و مورد ضرب و شتم قرار دادند.

این مقام افزود: بر اثر این اقدام نیروهای طالبان، افراد فوق دچار



جراحی‌های سطحی شدند.

مردی زن سال شد

مرد ۳۶ ساله‌ای که به عنوان بهترین «بازرگان زن» در سریلانکا شناخته شد و نشان ویژه گرفت دستگیر شد.

ساتام بیچه سری یا داتته، که از سه سال پیش لباس زنانه می‌پوشیده تا از تسهیلات بازرگانی و وام‌های بانکی ویژه بانوان استفاده کند، زمانی شناخته شد که هنگام پایین آمدن از پله‌های یک بانک به پایین سقوط کرد و به بیمارستان منتقل شد.

این بازرگان زن نمونه! معادل پانصد هزار دلار از وامی که به منظور رونق یافتن کسب و کار و فعالیت‌های بازرگانی بانوان پرداخت می‌شد، استفاده کرده بود.

گسترش دموکراسی در جهان همراه با ارتقای زنان در نظام قانونگذاری نیست

بر اساس نتایج تحقیقات «اتحادیه بین‌المجالس» در ژنو، گسترش دموکراسی در جهان الزاماً زنان را در نظام قانونگذاری ارتقا نداده است.

طبق گزارش این اتحادیه، بیش از یک سوم اعضای مجلس کشورهای سوئد، نروژ و فنلاند را زنان تشکیل می‌دهند. همچنین تعداد زنان قانونگذار در کنگره ایالات متحده آمریکا به طور متوسط ۱۱/۷ درصد است.

تعداد زنان نماینده در برخی از کشورها چون روسیه، ایتالیا، اسلوانیا و نیکاراگوئه کاهش پیدا کرده است. تعداد زنان نماینده در سال ۱۹۸۸ به بالاترین میزان، یعنی ۱۴/۸ درصد رسیده بود.

در ادامه گزارش اتحادیه بین‌المجالس آمده است: «در تاریخ ۵۰ ساله پارلمان جهان، تعداد کشورهایایی که از طریق انتخابات نماینده تعیین می‌کنند هفت برابر شده در حالی که انتخاب زنان نماینده در سراسر جهان هنوز به بیش از چهاربرابر نرسیده است.»

یک زن سرخپوست نامزد ریاست جمهوری شد

برای نخستین بار، یک زن سرخپوست امریکای لاتین نامزد انتخابات ریاست جمهوری در بولیوی شد.

مدیوس لوزا هدف خود را از این کار، اعتقاد به اداره شدن هستکم یک کشور قاره آمریکا به دست صاحبان اصلی خود دانست.

وزیر مشاور در امور زنان ترکیه استعفا کرد

ایشیلای سایگین، وزیر مشاور در امور زنان و خانواده ترکیه، از سمت خود استعفا کرد.

وی که عضو حزب راه راست است، علت استعفای خود را عدم موفقیت در اجرای برنامه‌های خود ذکر کرده است.

آنتاتولی گزارش داد وی متن استعفای خود را به نجم‌الدین اربکان، نخست‌وزیر و تانسو چیلر، معاون نخست‌وزیر و رهبر حزب راه راست تقدیم کرد.

سایگین اخیراً طرحی در زمینه بهبود وضعیت زنان در ترکیه و حمایت از زنانی که مورد آزار شوهرانشان قرار می‌گیرند تقدیم مجلس ترکیه کرد.

این طرح با مخالفت برخی از نمایندگان، از جمله چند تن از نمایندگان حزب راه راست مواجه شد که به دلیل این مخالفت‌ها، تاکنون کمیسیون مربوطه در مجلس ترکیه این طرح را به جلسه عمومی مجلس ارائه نکرده است.

سایگین در گفت‌وگو با خبرنگاران، با ابراز شکایت از این امر گفت نمی‌تواند از زیر بار تعهدی که در موقع انتخابات به زنان ترکیه داده بود شانه خالی کند.

هشدار بوتو به دولت نواز شریف

بی‌نظیر بوتو هشدار داد که اگر دولت نواز شریف علیه حزب مردم اقدام کند، به همکاری این حزب با دولت وی پایان خواهد داد.

بوتو مدعی شد که شکایت علیه وی - در ارتباط با ترور دو مقام جنبش قومی مهاجر - به توصیه رئیس‌جمهور این کشور انجام شده



است.

جنبش قومی مهاجر، بوتو و دو تن از اعضای دولت سابق وی را به دست‌داشتن در قتل برادر و برادرزاده الطاف حسین، رهبر این جنبش، متهم کرده است.

خرید و فروش زنان در اروپا

مجلس اروپا از گسترش بازار خرید و فروش زنان در کشورهای عضو بازار مشترک اروپا ابراز نگرانی کرده است.

روزنامه فرانکفورت دوندن شاد، چاپ آلمان، در آخرین شماره خود با اعلام این مطلب نوشت: «جامعه اروپا در کنار رواج روزافزون مواد مخدر، جنایت و فحشا، امروز با پدیده جدیدی به نام «خرید و فروش زنان و دختران» مواجه شده است. به گزارش این روزنامه، شورای اتحادیه اروپا در آخرین نشست خود در شهر استراسبورگ، خواهان برخورد قاطع با این پدیده شد.

مبارزه سازمان ملل متحد علیه ختنه زنان

اعضای سازمان ملل متحد در ژنو برای از میان برداشتن ختنه زنان و کودکان، که سلامتی آنان را تهدید می‌کند، فراخوانی صادر کردند.

طبق تخمین سازمان بهداشت جهانی بیش از ۱۳۰ میلیون زن در جهان ختنه شده‌اند و دو میلیون دختر ۴ تا ۱۲ ساله نیز امسال ختنه می‌شوند.

سازمان ملل متحد، صندوق کودکان و صندوق مردمی این

سازمان قصد دارند در این زمینه با نهادهای سیاسی و مذهبی، نهادهای سنتی و جمعیت‌های محلی مذاکره کنند.

در کشورهایی که ختنه زنان در آنجا متداول است گروه‌های بین‌نهادی در نظر دارند با ایجاد مؤسسات آموزشی خطر عمل ختنه را گویزد کنند.

به اعتقاد مدیر اجرایی سازمان بهداشت جهانی، این عمل خشونت‌آمیز موجب آسیب‌های روحی و جسمی به زنان می‌شود.

ختنه زنان برای بانوان این کار، مترادف با حفظ همبستگی گروه اجتماعی، کاهش میل جنسی یا افزایش میزان باروری است. این عمل در ۲۸ کشور آفریقای انجام می‌شود که عوارضی چون جراحات شدید، خونریزی‌های طولانی مدت، عفونت، نازایی و حتی خطر مرگ در هنگام زایمان را به دنبال دارد.

هشت وزیر زن در کابینه جدید فرانسه

لیونل، زوپسین نخست‌وزیر جدید فرانسه کابینه خود را با هشت نفر وزیر زن تشکیل داد.

۳۰ درصد کابینه «فشرده» و «کثرت‌گرا»ی زوپسین را زنان تشکیل می‌دهند. تعداد این زنان هشت نفر است و برخلاف دولت قبلی، وزارتخانه‌های مهمی را مانند امور خارجه، کشور، دفاع، فرهنگ و ارتباطات و... در دست دارند.

حمله یک زن فلسطینی به نظامیان صهیونیست

یک زن ۲۹ ساله فلسطینی در گذرگاه مرزی بین اردن و ساحل غربی تحت کنترل اسرائیل به نظامیان صهیونیست حمله و دو نفر از آنها را مجروح کرد.

به گفته یک مقام امنیتی، سونیا محمودالرایبی ساکن شهر قلقیه در ساحل غربی، عضو جبهه خلق برای آزادی فلسطین است و ده سال در اسارت رژیم صهیونیستی بوده است



علامت استاندارد ایران
نشانه تضمین کلاس است



به عنوان بزرگترین تولید کننده روغن های نباتی کشور، اولین
وتنها دارنده استاندارد بین المللی ISO 9002 در این صنعت،

توصیه می کنیم روغن مایع مصرف کنید



روغن مایع
کلسترول ندارد

با روغن مایع لادن هر غذایی را که دوست دارید درست کنید
روغن مایع لادن در بطری های یک لیتری و یک و نیم لیتری
حتی با کوپن های سهمیه ای هم قابل تهیه است .

شرکت صنعتی بهشهر

بزرگترین تولید کننده روغن های جامد و مایع : بهار-لادن ونسترن در ایران

تهران - کیلومتر ۴ بزرگراه فتح (جاده قدیم کرج) ، تلفن : ۴۰ - ۶۰۲۷۴۳۵ ، فکس : ۶۰۲۷۰۱۴
تلفن دفتر مرکزی : ۶ - ۸۸۲۴۸۱۵ ، فکس دفتر مرکزی : ۸۸۲۳۳۷۳
توزیع کننده : شرکت بهشهر - تلفن : ۷ - ۸۸۱۰۸۹۳



وابسته به توسعه صنایع بهشهر

۰۲۱/۸۸۱۰۸۹۳

کمر ما خم شد

تا کمر شما خم نشود!

کنترل کامل روی دسته،

همراه با صداخفه کن انحصاری **DD**،

۱۵۰۰ وات قدرت، و حرکت آسان با چرخ های بزرگ
از جاروبرقی **DD** یک محصول استثنائی ساخته است.
در **DD** هر روز متلظر یک پدیده جدید باید بود..



با یکسال
ضمانت

1500.W

DAEWOO DD

یکبار برای همیشه

مراکز تجارت نیا،
کیش: تلفن: ۲۵۱۶ فکس: ۲۸۰۳
تشم: تلفن: ۳۲۸۲-۳ فکس: ۳۲۸۱
چابهار: تلفن: ۶۱-۵۹۶۰ فکس: ۳۶۱۸